

VARIOUS WASHED WOOL OUTPUT AND HIGH-WOOL-PRODUCTION CHARACTERISTICS OF PRECOS EWES BELONGING TO KHARKOV NATIVE BREED TYPE

Boyko N.; Institute of animal science, UAAS

This article highlights the experimental research results on wool output and high-wool-production characteristics of Precos ewes belonging to Kharkov native breed type. Breeding program was elaborated and performance selection results in washed wool output increase. Washed wool quality improvement was observed due to changeable variety. Productivity-class quality relationship was defined. Greasy-washed wool length correlation was determined. Correlation parameter was abated in the ewes with the top washed wool output. Productivity-age relationship was defined.

Key words: sheep, wool, washed wool output, high-wool-production characteristics, shear, ewes, correlation parameter.

УДК 636.2.082.034

**ПРОДУКТИВНІ ЯКОСТІ КОРІВ АЙРШИРСЬКОГО СТАДА
ЗАЛЕЖНО ВІД ЇХ ЛІНІЙНОЇ НАЛЕЖНОСТІ**

Рецензенти: канд. с.-г. наук Россоха В.І.; канд. с.-г. наук Адмін О.Є.

В.А. Борисовський

Інститут тваринництва УААН

Розглядаються показники молочної продуктивності корів різних ліній айрширського стада. Показано, що внаслідок недостатньо високої їх відселекціонованості та великого генотипного різноманіття бугаїв, які використовувалися, корови з різною лінійною належністю помітно різняться між собою за продуктивними якостями. Найвищою молочною продуктивністю характеризуються лінії стада з високою часткою крові голштинської породи – Імпрувера (5488 ± 210 кг) та Президента (5421 ± 201 кг).

Ключові слова: айрширська порода, стадо, лінія, молочна продуктивність, лактація.

Успіх великомасштабної селекції, заснований на використанні оцінених за якістю нащадків бугаїв-поліпшувачів, спричинив у багатьох іноземних спеціалістів негативне ставлення до традиційних методів індивідуальної селекції, до оцінки тварин за походженням та розведення за лініями. Слово „лінія” на якийсь час випало зовсім із західних публікацій по селекції худоби [1].

Окремі дослідники [2-3] висловлюють сумнів щодо необхідності лінійного розведення, яке, на їхню думку, створює суттєві труднощі для широкого використання поліпшувачів, що рішуче відхилено більшістю вчених.

Трапляються висловлювання, що цей метод гальмує інтенсивність тваринництва. В.Г.Корольков у категоричній формі заперечує саму можливість існування заводських ліній [2]. Заперечує, по суті, лінійне розведення, хоча і не так категорично, і І.А.Бруновскис [4].

У той же час цілий ряд провідних вчених стверджують, що лінії зберігають своє науково-практичне значення і в умовах великомасштабної селекції. Саме розподіл популяцій на спеціалізовані лінії сприяє прискоренню селекційного прогресу та має важливе економічне значення.

Матеріали і методи досліджень. Об'єктом досліджень було стадо айрширської породи державного підприємства дослідного господарства ім.

Декабристів Полтавського інституту АПВ ім. М.І.Вавілова УААН Миргородського району Полтавської області.

З використанням сформованої бази даних про корів з різною кровністю за айрширською породою, які лактують у цьому господарстві, за допомогою процедури General Linear Model стандартного пакету прикладних статистичних програм SPSS – 12.0. було здійснено аналіз продуктивних якості тварин різних ліній.

При розрахунках лінії з поголів'ям корів із закінченою I лактацією менше 5 голів не враховували. Як оцінювані продуктивні ознаки було взято надій за 305 днів лактації, вміст жиру в молоці та вихід молочного жиру у розрізі I, II, III лактацій та аналогічні показники за всі лактації, скориговані відповідним чином на лінійну належність корів та номер лактації.

Результати досліджень. Результати аналізу надою за 305 днів лактації айрширських корів стада свідчать про те, що представниці різних ліній помітно відрізняються між собою (табл. 1).

1. Молочна продуктивність корів різних ліній стада айрширської породи

Лінія, родинна група	п, голів	Надій за 305 днів лактації, кг	Вміст жиру в молоці, %	Вихід молочного жиру, кг
Кінг Єрранта	33	3416±176	4,10±0,06	144,2±8,2
Ханнулан Яюсярі	22	3216±203	4,11±0,07	135,1±9,4
Юттеро Ромео	72	4438±163	4,34±0,05	192,4±7,6
Вісконсина	103	4214±151	4,25±0,05	180,5±7,0
Імпрувера	36	5488±210	4,79±0,07	251,3±9,7
Президента	45	5421±201	4,84±0,07	250,3±9,3
Соверінга	54	4572±180	4,44±0,06	201,4±8,3

Найвищий надій відмічено у корів ліній Імпрувера (5488±210 кг) та Президента (5421±201 кг) з доволі високою часткою крові голштинської породи, а найнижчий – у представниць ліній Ханнулан Яюсярі (3216±203 кг) та Кінг Єрранта (3416±176 кг). Нащадки бугаїв ліній Вісконсина та Юттеро Ромео є найбільш однорідними за цим показником, про що свідчать найнижчі показники середньої помилки середнього арифметичного (m) – відповідно 151 та 163 кг. Така однорідність обумовлена високою препотентністю бугаїв, потомство яких є найчисленнішим у цих лініях.

У цілому і за надоєм, і за його різноманітністю представниці різних ліній помітно відрізняються між собою, що свідчить про недостатню їх відселекціонованість за цією ознакою та значне генотипне різноманіття корів за цим показником.

По I лактації найвищий надій також спостерігається у корів ліній Імпрувера та Президента (відповідно 4046±657 та 3997±781 кг), по II лактації – у корів ліній Імпрувера (4147±521 кг) та Соверінга (3924±947 кг), по III лактації – у корів ліній Вісконсина (4146±1027 кг) та Соверінга (4138±1055 кг).

За жирномолочністю, як і за надоєм, також спостерігається досить висока різноманітність у корів різних ліній. Найвищим вмістом жиру в молоці характеризуються корови ліній Президента (4,84±0,07 %) та Імпрувера (4,79±0,07 %), а найнижчим – представниці ліній Кінг Єрранта (4,10±0,06 %) та Ханнулан Яюсярі (4,11±0,07 %).

По I та II лактаціях найвищу жирномолочність також відмічено у корів ліній Президента (відповідно $4,47 \pm 0,40$ та $4,40 \pm 0,04$ %) та Імпрувера (відповідно $4,43 \pm 0,32$ та $4,33 \pm 0,21$ %), по III лактації – у корів ліній Соверінга ($4,38 \pm 0,28$ %) та Юттеро Ромео ($4,24 \pm 0,32$ %).

Проте, різноманітність жирномолочності значно менше варіює в різних лініях, на відміну від надою.

Найвищим виходом молочного жиру характеризуються корови ліній Імпрувера ($251,3 \pm 9,7$ кг) та Президента ($250,3 \pm 9,3$ кг), а найнижчим – представниці ліній Ханнулан Яюскярі ($135,1 \pm 9,4$ кг) та Кінг Єрранта ($144,2 \pm 8,2$ кг).

По I лактації цей показник є найвищим також у корів ліній Імпрувера та Президента (відповідно $179,8 \pm 34,1$ та $179,3 \pm 41,5$ кг), по II лактації – у корів ліній Імпрувера ($179,8 \pm 25,5$ кг) та Соверінга ($164,6 \pm 41,4$ кг), по III лактації – корів ліній Соверінга ($182,3 \pm 50,9$ кг) та Вісконсина (4146 ± 1027 кг).

У табл. 2 наведено найбільш суттєві вірогідні різниці корів різних ліній за показниками молочної продуктивності.

2. Найбільші вірогідні ($P > 0,95$) різниці ліній за молочною продуктивністю

Лінія, родинна група		Різниця між середніми	Помилка різниці	Вірогідність	95 % довірчий інтервал	
					нижня границя	верхня границя
Надій за 305 днів лактації, кг						
Юттеро Ромео	Ханнулан Яюс.	1222	239	0,000	753	1691
Імпрувера	Кінг Єрранта	2072	243	0,000	1595	2549
Імпрувера	Ханнулан Яюс.	2272	268	0,000	1745	2799
Імпрувера	Вісконсина	1274	192	0,000	897	1651
Президента	Ханнулан Яюс.	2205	260	0,000	1694	2717
Президента	Кінг Єрранта	2005	235	0,000	1543	2467
Президента	Вісконсина	1207	182	0,000	849	1565
Соверінга	Ханнулан Яюс.	1356	249	0,000	867	1846
Вміст жиру в молоці, %						
Імпрувера	Кінг Єрранта	0,69	0,079	0,000	0,54	0,85
Імпрувера	Ханнулан Яюс.	0,68	0,087	0,000	0,51	0,85
Імпрувера	Юттеро Ромео	0,45	0,065	0,000	0,32	0,57
Імпрувера	Вісконсина	0,54	0,062	0,000	0,41	0,66
Президента	Кінг Єрранта	0,74	0,077	0,000	0,59	0,89
Президента	Ханнулан Яюс.	0,73	0,085	0,000	0,562	0,90
Президента	Юттеро Ромео	0,50	0,062	0,000	0,38	0,62
Президента	Вісконсина	0,59	0,059	0,000	0,47	0,71
Вихід молочного жиру, кг						
Імпрувера	Кінг Єрранта	107,1	11,26	0,000	84,93	129,20
Імпрувера	Юттеро Ромео	58,9	9,25	0,000	40,71	77,07
Імпрувера	Ханнулан Яюс.	116,2	12,43	0,000	91,80	140,66
Імпрувера	Вісконсина	70,7	8,90	0,000	53,26	88,24
Президента	Кінг Єрранта	106,1	10,89	0,000	84,63	127,48
Президента	Ханнулан Яюс.	115,2	12,07	0,000	91,49	138,96
Президента	Вісконсина	69,7	8,44	0,000	53,15	86,33
Соверінга	Ханнулан Яюс.	66,3	11,55	0,000	43,62	89,04

Найбільшу різницю за надоем відмічено між коровами ліній Імпрувера та Ханнулан Яюскярі (2272 ± 268 кг), Президента та Ханнулан Яюскярі (2205 ± 260 кг), за вмістом жиру в молоці - між коровами ліній Президента та Кінг Єрранта

($0,74 \pm 0,077$ %), Президента та Ханнулан Яюскярі ($0,73 \pm 0,085$ %), за виходом молочного жиру - між представницями ліній Імпрувера та Ханнулан Яюскярі ($116,2 \pm 12,43$ кг), Президента та Ханнулан Яюскярі ($115,2 \pm 12,07$ кг).

Таким чином, корови різних ліній стада у більшості випадків помітно різняться між собою за молочною продуктивністю, що є наслідком недостатньо високої їх відселекціонованості за надоем, жирномолочністю і виходом молочного жиру та великого генотипного різноманіття бугаїв, які використовувалися. Ні єдина технологія утримання, годівлі та єдині методи селекції, ні той факт, що більша частина тварин одержана в результаті кросів ліній, не згладили відмінності між представницями різних ліній за селекціонованими ознаками.

Отже, для підвищення генетичної однорідності тварин потрібна ще більш жорстка індивідуальна внутрішньолінійна селекція шляхом безперервного спрямованого поліпшуючого добору корів – представниць різних ліній за продуктивними якостями їх предків.

Висновки:

1. Корови різних ліній стада помітно різняться між собою за продуктивними ознаками, що є наслідком недостатньо високої їх відселекціонованості та великого генотипного різноманіття бугаїв, які використовувалися.

2. Найвищою молочною продуктивністю характеризуються лінії стада з високою часткою крові голштинської породи – Імпрувера (5488 ± 210 кг) та Президента (5421 ± 201 кг).

3. Для підвищення генетичної однорідності тварин потрібна ще більш жорстка індивідуальна внутрішньолінійна селекція шляхом безперервного спрямованого поліпшуючого добору корів – представниць різних ліній за продуктивними якостями їх предків.

Бібліографічний список

1. Эйсер Ф.Ф. Племенная работа с молочным скотом /Ф.Ф. Эйсер.- Москва: Агропромиздат, 1986. - 184 с.
2. Корольков В.Г. Основные положения учения о заводских линиях / В.Г. Корольков // Животноводство. - 1983. - № 3. - С.34-35.
3. Багрий Б. Проблемы использования генетических ресурсов в скотоводстве /Б. Багрий //Молочное и мясное скотоводство.- 1982.- № 12.- С.30-35
4. Бруновскис И.А. Некоторые вопросы селекции молочного скота /И.А. Бруновскис // Животноводство. - 1983. - № 8. - С.22-23.

ПРОДУКТИВНЫЕ КАЧЕСТВА КОРОВ АЙРШИРСКОГО СТАДА В ЗАВИСИМОСТИ ОТ ИХ ЛИНЕЙНОЙ ПРИНАДЛЕЖНОСТИ

В.А.Борисовский, Институт животноводства УААН

Рассматриваются показатели молочной продуктивности коров разных линий айрширского стада. Показано, что вследствие недостаточно высокой их отселекционированности и большого генотипического разнообразия используемых быков коровы с разной линейной принадлежностью заметно отличаются между собой по продуктивным качествам. Наивысшей молочной продуктивностью характеризуются линии стада с высокой долей крови голштинской породы – Импрувера (5488 ± 210 кг) и Президента (5421 ± 201 кг).

Ключевые слова: айрширская порода, стадо, линия, молочная продуктивность, лактация.

PRODUCTION TRAITS OF THE IRESHIRE COWS SUBJECT TO THE LINES**Borisovskiy V.**; Institute of animal science, UAAS

This article highlights the net research results on the milk productivity of the Ireshire cows belonging to the various lines. Improper selection of the cows & heterogenous selection of the bulls proved to affect production traits of the multi-line-selected cows. Improver & President Holstein lines are characterized by the top dairy cow production. Improver milk yield constitutes 5488 ± 210 kg. President milk output amounts 5421 ± 201 kg.

Key words: Ireshire breed, herd, line, lactation, milk productivity.

УДК 636.9

**ПРО ВВЕДЕННЯ НОВИХ ВИДІВ ДИКИХ ЗВІРІВ У
ЗООКУЛЬТУРУ
(оглядова)**

Рецензенти: доктор с.-г. наук Савран В.П.; канд. с.-г. наук Шабля В.П.

І.Вакуленко

Інститут тваринництва УААН

М.Євтушевський

УкрНДІ лісового господарства і агролісомеліорації ім. Г.М.Висоцького НАН

У статті викладені науково-методичні та технологічні розробки світової практики стосовно domestикації різних видів диких тварин та уведення їх у природне середовище. Встановлена можливість збереження локальних видів диких тварин (ондатра, рись, бабак, дика свиня, козуля, шиншила, лось, олень), подальшого збільшення їх чисельності, та інтродукції їх у зоокультуру, у тому числі й в Україні, що на сьогодні має пряме відношення до стратегії охорони і раціонального використання тваринного світу і, в першу чергу, до збереження тих тварин, які знаходяться на межі вимирання.

Ключові слова: звірі, domestикація, інтродукція, зоокультура, збереження виду, охорона довкілля.

Процес domestикації диких звірів надто тривалий і в різні періоди розвитку людства проходив з неоднаковою інтенсивністю.

З вирішенням найголовнішої проблеми харчування, одомашнюванню, в першу чергу, підпали тварини з високими продуктивними показниками та робочою продуктивністю (буйволи, свині, вівці, кози, птахи, осли, слони, верблюди та ін.). Згодом ці тварини перейшли в ранг домашніх, із наступним їх удосконаленням.

Проте за багато тисячоліть людиною окультурена зовсім незначна кількість видів тварин [1]. У дикому стані та на грані вимирання знаходиться ще багато видів тварин із корисними продуктивними якостями, які можуть бути використані людством із високою господарською ефективністю. До таких тварин відносяться: плямистий олень, лось, ондатри, бабак, рись, козуля та ін.

У процесі одомашнювання диких тварин та його подальшого розвитку досягнуті унікальні напрацювання. Це створення високопродуктивних різних за напрямом продуктивності порід: великої рогатої худоби, свиней, овець, коней, кіз, кролів, курей, гусей, індиків, качок та багатьох інших видів.